

Bronisław Maj

Soha nem fogok...

(Nigdy nie napiszę...)

Soha nem fogok hosszú poémát írni: minden, amit megismertem, nem engedi meg, hogy hazudjak: két lélegzetvétel közt, egy pillantáskor, a szív görcsénél. Csakis itt és most ez vagyok, ami velem létezik, mindez pár verssorra elegendő, pár versre, melyek oly kurták, mint a káposztalepke élete, a hullámokon megcsillanó fény, emberek, katedrálisok létezése. Pár verssor, és ami köztük van: vég nélküli villanás, káposztalepke örök élete és a halálon is túllépő ember.

*

Alig pár percig tart

(Trwa zaledwie kilka minut)

Kraków, 1980. március 21.

Alig pár percig tart: az öreg Európa legnagyobb tere, ködös reggel, a város hangjai még bátortalanok – és akkor: tűz, vakítóan sárga, megdöbbeneti, és tehetetlenné teszi az embereket: a bankok kapualjában megszűnik a vodka- és valutaüzérekedés, az izgatott tömeg a férfi köré sűrűsödik, aki – egy öreg szivattyúhoz kötötte magát – lángol. Benzinszag, pillanatok alatt: a ruhája, majd a haja, rángó keze és szája: hangja a fájdalomtól artikulátlan, kiáltása már nem formálódik szavakká, a félredobott áldozat barna maró lángja nem tör az égbe, nem hűl jelekké: apró lángokkal lobban, eltűnik a tömeg levegőre éhes tüdejében, akik – alig pár perc múlva – az életet választják: szemben a bankok kapualjában ismét vodkával és valutával üzérkednek, a tömeg nyugodtan szertefoszlik, ellobban az öreg Európa utolsó lángnyelve, és felharsan a város győztes szava: Égve nem tudod, hogy szabad *leszel-e*. És ami a tiéd – azt elveszíted.